

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

1. ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ ԳՈՒՐԳԵՆ, ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՅԱՆ ԱՐՄԻՆԵ

Հազվագյուտ բուսատեսակների տարածման արեալներում շրջակա միջավայրի պահպանության հիմնախնդիրները և էկոտոպիզմի զարգացումը 21

ԱՅՎԱԶՅԱՆ ԳՐԻԳՈՐԻ, ՀԱԿՈՐՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Սաթաթթու և սաթի թափոնների վերամշակման այլ արգասիքներ 35

ԽԱԶԱՏՐՅԱՆ ՀՌԻՓՍԻՄԵ, ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ԱՐՓԻՆԵ, ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ ՄԱՐԳԱՐԻՏ

Շաքարային դիաբետը Արարատ քաղաքի բնակչության շրջանում 44

ԶԱՅՈՒԿՈՎԱ ԵԼԵՆԱ

Զբոսաշրջային անգլալեզու խոսույթում բանավոր համոզման շուկայավարման եղանակները. հյուրանոցների կայքերի իրավիճակային ուսումնասիրություն 52

2. ՖԻԶԻԿԱՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀԱԿՈՐՅԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆ

Իմպուլսային ցածրացնող լարման կերպափոխիչի կառուցման և դրա մոդելավորման հարցերի քննարկում 67

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ԷԼԵՆՈՐ

Պատրաստականության բարձրացումը աղետների ժամանակ . տվյալների վիզուալիզացման և տեխոլոգիայի դերը աղետների տվյալների բազայում 77

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ԷԼԵՆՈՐ

Արտակարգ իրավիճակների տարանջատում և դասակարգում որոշումների աջակցության համակարգում 88

ՄԱՍՏՈՅԱՆ ԿԱՐԵՆ

Գաղտնիության բացահայտում: էլեկտրոնային քվեարկության համակարգերում ընտրողի պատկերի անանունացման հետադարձելիության գնահատումը 100

3. ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԱԿԱՆ, ԱՍՏՎԱԾԱԲԱՆԱԿԱՆ, ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՊՈՂՈՍՅԱՆ ԱՇԽՈՒՆՋ

Ծիսապաշտամունքային դրսևորումները հայոց գորգագործական մշակույթում:
Գորգի ծիսապաշտամունքային նշանակությունը 113

ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ ԱՐԳԻՇՏԻ

Իրադրությունը մարգպանական Հայաստանում նախաավարայրյան շրջանում. 139

4. ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՄԻՐԻՆՅԱՆ ՍԱՄՎԵԼ, ԱՐՐԱՀԱՄՅԱՆ ՌՈԶԱ

Հայաստանի Հանրապետությունում աշխատանքային միգրացիայի կարգավորման հիմնահարցերը բնակչության եկամուտների բաշխման համատեքստում. 155

ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ ՎԱԼԵՐԻ

Նոր արտադրանքի նախագծման և իրացման ռազմավարության գնահատման մեթոդները 172

ԱՅՐՈՒՄՅԱՆ ԻՐԻՆԱ, ԿՈՍՏԱՆՅԱՆ ԼՈՒՍԻՆԵ

Ինտենսիվ այգեգործության տնտեսական արդյունավետությունը և նրա զարգացման առանձնահատկությունները 181

ՆԱԼԶԱՋՅԱՆ ՎԱՀՐԱՄ

Թռչող սարքերից պաշտպանվելու արդյունավետությունը 195

ՆԱԼԶԱՋՅԱՆ ՎԱՀՐԱՄ

Թռչող սարքերից պաշտպանության տնտեսագիտական գնահատումը 216

ԲԱԳՈՅԱՆ ՍՈՆԱ, ՏՈՆՈՅԱՆ ԷԼԻԶԱ

Մերչենդայզինգը որպես սպառողների վարքագծի վրա ազդող գործոն 234

ԲԱՅԱԴՅԱՆ ԱՆՆԱ

ՏՏ աուդիտի կարևորությունը շուկայավարման արդի պայմաններում 252

ՇԻՐԻՆՅԱՆ ԱՆՈՒՇ, ՄԱՏԻՆՅԱՆ ԱՆՆԱ

Տնտեսության մրցունակության և տնտեսական աճի վրա գիտատեխնոլոգիական և նորարարական զարգացման ազդեցության գնահատում 261

ԲԱՐՈՅԱՆ ԱՐՄԻՆԵ

Պետական պարտքի կառավարման միջազգային փորձի՝ Հայաստանի Հանրապետությունում ներդրման հարցերի շուրջ 278

5. ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ ՎԱԶԱԳԱՆ, ԲԱԴՈՅԱՆ ԱՐՓԻՆԵ

Մեսրոպի հայտնաբերած ճշմարտությունը Հրանտ Մաթևոսյանի «Մեսրոպը» պատմվածքում 291

ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ ԱՐԱ, ԲԱՏԻԿՅԱՆ ԹԵՀՄԻՆԵ

Կառուցման և վերակառուցման թեմաները «Սասնա ծռեր» էպոսում	304
ԻՍԿԱՆԴԱՐՅԱՆ ՆԱԻՐԱ, ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ ԱՆԻԿ	
Ստեղծագործական շարադրությունները որպես կապակցված խոսքի զարգացման միջոց տարրական դասարաններում	320
ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ ՍՈՒՍԱՆՆԱ, ՊԱՐՈՆՅԱՆ ՆԱԻՐԱ	
«Նոր բառգիրք հայկազեան լեզուի» բառարանում չվկայված բառերի բառակազմական կաղապարները	332
ԻՍԿԱՆԴԱՐՅԱՆ ՆԱԻՐԱ, ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ ՎԱՐԴՈՒՀԻ	
Կնոջ դերի արժևորումը «Սասնա ծռեր» էպոսում	344

6. ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԵՎ ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԱԴԱՄՅԱՆ ՆԵԼԼԻ

Մտածողության զարգացմանն ուղղված մոտեցումների առաջարկներ կենսաբանության ուսուցման համար

354

ՄԻՐՋՈՅԱՆ ՎԱՆԱՆԵ

Հաղորդակցության և վստահության դերն ու նշանակությունը հիվանդ – բժիշկ հարաբերություններում

367

ԻՍԿԱԶՅԱՆ ԱՐՄԻՆԵ, ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ ՄԱՐԻԱՆԱ

Դեռահասների կողմից սոցիալական ցանցերի կիրառման նպատակների հետազոտություն

379

ՄԱՐՈՆՅԱՆ ՀՈՒՓՍԻՄԵ

«Հագուստի մոդելավորում» մասնագիտության զարգացման մանկավարժական և սոցիալ-մշակութային պայմանները

391

ՀԱՅԹՅԱՆ ՍԱԹԵՆԻԿ, ՀԱՅԹՅԱՆ ԼՈՒՍԻՆԵ

Ստեղծագործական հմտությունների ձևավորմանը նպաստող տեխնոլոգիաները բուհերում օտար լեզվի դասավանդման ընթացքում

403

ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ ՄԱՐԻԱՆԱ, ԿՈՆՋՈՅԱՆ ՀԱՍՄԻԿ, ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ ՍՈՖԻ

Հիշողության զարգացման հիմնախնդիրը նախադպրոցական և կրտսեր դպրոցական տարիքում

412

7. ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀԱԿՈՐՅԱՆ ՀՐԱՆՈՒՇ

Պետական իշխանության ինստիտուտների սահմանադրական կարգավիճակը Հայաստանի Հանրապետությունում՝ կառավարման ձևի փոփոխության համատեքստում

422

ԽԱԶԱՏՐՅԱՆ ՍԱՄՎԵԼ

Համաներման պրոբլեմը հայոց պատմության մեջ 442

ԽԱԶԱՏՐՅԱՆ ԱՇՈՏ, ԱՍԼԻԿՅԱՆ ԱՆԻ

Համայնքը որպես հանրային իրավունքի իրավաբանական անձ. ժամանակակից տեսության հիմնախնդիրները 485

ԱՄԻՐՅԱՆ ԱՆԻ

Անձի արժանապատվությունը որպես մարդու սահմանադրական կարգավիճակի առանցքային բաղադրիչ 495

C O N T E N T S

1. NATURAL SCIENCES

YEGHIAZARYAN GURGEN, HAMBARDZUMYAN ARMINE

Basic Problems of Environment Protection and Development of Ecotourism in Areas of Distribution of Rare Plant Species 21

AIVAZYAN GRIGORY, HAKOBYAN HAYASTAN

Succinic Acid and other Products of Amber Waste Processing 35

KHACHATRYAN HRIPSIME, HARUTYUNYAN ARPINE, GRIGORIAN MARGARIT

Diabetes Among the Population of Ararat City 44

ZAYUKOVA YELENA

The Verbal Persuasive Marketing Techniques in English Tourism Discourse: a Case Study on Hotel Websites 52

2. PHYSICAL, MATHEMATICAL AND TECHNICAL SCIENCES

HAKOBYAN MAMIKON

Discussion of Issues Related to The Construction of a Pulsed-Step-Down Voltage Converter and its Modeling 67

HARUTYUNYAN ELEONOR

Enhancing Disaster Preparedness: The role of Data Visualization and Technology in Disaster Databases 77

HARUTYUNYAN ELEONOR

Emergency Separation and Classification in Decision Support Systems 88

MASTOYAN KAREN

Unmasking Privacy: Evaluating the Reversibility of Voter Image Anonymization in E-Voting Systems100

3. PHILOSOPHY, THEOLOGY AND HISTORY

POGHOSIAN ASKHUNJ

Ritualistic Manifestations in Armenian Carpet Culture: Carpet's Ritual Significance . 113

VARDANYAN ARGISHTI

The Situation around Marzpanate of Armenia in the Pre – Avarayr Period 139

4. ECONOMICS

AMIRKHANYAN SAMVEL, ABRAHAMYAN ROZA

Basic Issues of Labor Migration Regulation in the Republic of Armenia in the Context of Population Income Distribution 155

ARAQELYAN VALERI

The Assessment Methods of the Strategy for Planning and Consumption of New Product 172

AYRUMYAN IRINA, KOSTANYAN LUSINE

Intensive Horticulture Economic Efficiency and its Development Features 181

NALCHAJYAN VAHRAM

Effectiveness of Protection against Flying Devices 195

NALCHAJYAN VAHRAM

Economic Assessment of Protection against Flying Devices 216

BAGOYAN SONA, TONOYAN ELIZA

Merchandising As A Factor Affecting Consumer Behavior 234

BAYADYAN ANNA

The Importance of it Audit in Modern Marketing Conditions 252

SHIRINYAN ANUSH, MATINYAN ANNA

Assessment of the Impact of Scientific Technological and Innovative Development on Economic Competitiveness and Economic Growth 261

BABOYAN ARMINE

Issues of Implementating International Practices of Public Debt Management in the Republic of Armenia 278

5. PHILOLOGY

GRIGORYAN VACHAGAN, BADOYAN ARPINE

The Truth Revealed by Mesrop in Hrant Matevosyan's Story "Mesrop"291

ARAKELYAN ARA, BATIKYAN TEHMINE

Construction and Reconstruction Topics in "Sasna Tsrer"..... 304

ISKANDARYAN NAIRA, AVETISYAN ANIK

Creative Essay as a Means of Connected Speech Development in Elementary School 320

GRIGORYAN SUSANNA, PARONYAN NAIRA

Word-Formation Patterns of the Unverified Words in "New Dictionary of the Haykazyan Language" 332

ISKANDARYAN NAIRA, KARAPETYAN VARDUHI

Valuing the Role of a Woman in the Epic Poem "Sas Tsrer".....344

6. PEDAGOGY AND PSYCHOLOGY

ADAMYAN NELLI

Suggestions for Approaches to the Development of Thinking in Biology Teaching
..... 354

MIRZOYAN VANANE

The Role and Significance of Communication and Trust in the Doctor-Patient
Relationship..... 367

ISKAJYAN ARMINE, AVETISYAN MARIANA

Purposes of Social Network Use by Teenagers 379

MARONYAN HRIPSIME

Pedagogical and Socio-Cultural Conditions of the Development of the Profession
"Fashion Design"..... 391

HAYTYAN SATENIK, HAYTYAN LUSINE

Technologies that Contribute to the Formation of Creative Skills in the Process of
Foreign Language Teaching in Universities 403

AVETISYAN MARIANA, KONJOYAN HASMIK, GRIGORYAN SOFI

The Problem of Memory Development in Pre-School and Younger School Age
..... 412

7. LAW

HAKOBYAN HRANUSH

The Constitutional Status of State Power Institutions in the Republic of Armenia in the
Context of Changes in the Form of Governance 422

KHACHATRYAN SAMVEL

The Issue of Amnesty in Armenian History 442

KHACHATRYAN ASHOT, ASLIKYAN ANI

The Community as a Legal Entity Under Public Law: Fundamentals of Modern
Theory..... 485

AMIRYAN ANI

Human Dignity as a Key Component of a Person's Constitutional Status 495

СОДЕРЖАНИЕ

1. ЕСТЕСТВЕННЫЕ НАУКИ

ЕГИАЗАРЯН ГУРГЕН, АМБАРЦУМЯН АРМИНЕ

Основные проблемы охраны окружающей среды и развития экотуризма в районах распространения редких видов растений 21

АЙВАЗЯН ГРИГОРИЙ, АКОПЯН АЙАСТАН

Янтарная кислота и другие продукты переработки отходов янтаря 35

ХАЧАТРЯН РИПСИМЕ, АРУТЮНЯН АРПИНЕ, ГРИГОРЯН МАРГАРИТ

Диабет среди населения города Арарат 44

ЗАЮКОВА ЕЛЕНА

Вербальные тактики убеждения в туристическом дискурсе (на материале интернет-сайтов гостиниц) 52

2. ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКИЕ И ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ

АКОПЯН МАМИКОН

Обсуждение вопросов, связанных с построением импульсного понижающего преобразователя напряжения и его моделированием 67

АРУТЮНЯН ЭЛЕОНОР

Повышение готовности к бедствиям: роль визуализации данных и технологий в базах данных о бедствиях 77

АРУТЮНЯН ЭЛЕОНОР

Аварийное разделение и классификация в системах поддержки принятия решений 88

МАСТОЯН КАРЕН

Разоблачение конфиденциальности: оценка обратимости анонимизации изображений избирателей в системах электронного голосования 100

3. ФИЛОСОФСКИЕ, ТЕОЛОГИЧЕСКИЕ, ИСТОРИЧЕСКИЕ НАУКИ

ПОГОСЯН АШХУНДЖ

Ритуально-культурные проявления в армянском ковроткачестве. Ритуально-культурное значение ковра 113

ВАРДАНЯН АРГИШТИ

Положение марзпанской Армении доаварайрский период	139
--	-----

4. ЭКОНОМИКА

АМИРХАНЫН САМВЕЛ, АБРААМЯН РОЗА

Основные вопросы регулирования трудовой миграции в Республике Армения в контексте распределения доходов населения	155
---	-----

АРАКЕЛЯН ВАЛЕРИЙ

Методы оценки стратегии планирования и реализации нового продукта	172
---	-----

АЙРУМЯН ИРИНА, КОСТАНЫН ЛУСИНЕ

Экономическая эффективность интенсивного садоводства и особенности его развития	181
---	-----

НАЛЧАДЖЯН ВАГРАМ

Эффективность защиты от летающих устройств	195
--	-----

НАЛЧАДЖЯН ВАГРАМ

Экономическая оценка защиты от летающих устройств	216
---	-----

БАГОЯН СОНА, ТОНОЯН ЭЛИЗА

Мерчендайзинг как фактор, влияющий на поведение потребителей	234
--	-----

БАЯДЯН АННА

Важность ИТ аудита в современных маркетинговых условиях	252
---	-----

ШИРИНЯН АНУШ, МАТИНЯН АННА

Оценка влияния научно-технологических и инновационных разработок на экономическую конкурентоспособность и экономический рост	261
--	-----

БАБОЯН АРМИНЕ

Международный опыт управления государственным долгом: проблемы его внедрения в Республике Армения.....	278
--	-----

5. ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

ГРИГОРЯН ВАЧАГАН, БАДОЯН АРПИНЕ

Истина, открытая Месропом в рассказе Гранта Матевосяна «Месроп».....	291
--	-----

АРАКЕЛЯН АРА, БАТИКЯН ТЕРМИНЕ

Тема строительства и восстановления в эпосе «Сасна Црер»	304
--	-----

ИСКАНДАРЯН НАИРА, АВETИСЯН АНИК

Творческое сочинение как средство развития связной речи в начальных классах.....	320
--	-----

ГРИГОРЯН СУСАННА, ПАРОНЯН НАИРА

Словообразовательные модели слов, не засвидетельствованные в «Новом словаре древнеармянского языка»	332
ИСКАНДАРЯН НАИРА, КАРАПЕТАН ВАРДУИ	
Оценка роли женщины в эпосе «Сасна Црер»	344

6. ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ И ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

АДАМЯН НЕЛЛИ

Предложения по подходам к развитию мышления при преподавании биологии	354
---	-----

МИРЗОЯН ВАНАНЭ

Роль и значение общения и доверия в отношениях пациент-врач	367
---	-----

ИСКАДЖЯН АРМИНЕ, АВЕТИСЯН МАРИАНА

Цели использования социальных сетей подростками	379
---	-----

МАРОНЯН РИПСИМЕ

Педагогические и социокультурные условия развития профессии «Моделирование одежды»	391
--	-----

АЙТЯН САТЕНИК, АЙТЯН ЛУСИНЕ

Технологии, способствующие формированию творческих навыков в процессе обучения иностранному языку в вузах	403
---	-----

АВЕТИСЯН МАРИАНА, КОНДЖОЯН АСМИК, ГРИГОРЯН СОФИ

Проблемы развития памяти в дошкольном и младшем школьном возрасте	412
---	-----

7. ЮРИДИЧЕСКИЕ НАУКИ

АКОБЯН ГРАНУШ

Конституционный статус органов государственной власти в Республике Армения в контексте изменения формы правления	422
--	-----

ХАЧАТРЯН САМВЕЛ

Проблема амнистии в истории Армении	442
---	-----

ХАЧАТРЯН АШОТ, АСЛИКЯН АНИ

Община как юридическое лицо публичного права: актуальные проблемы современной теории	485
--	-----

АМИРЯН АНИ

Человеческое достоинство как ключевой компонент конституционного статуса человека	495
---	-----